

Naročnino in naznaniila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica 5. 16 Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Izredni občni zbor „Sloga“ v St. Petru.

Kakor je bilo naznanjeno, vršil se je v nedeljo popoldne v St. Petru pri Gorici izredni javni občni zbor političnega društva „Sloga“, katerega glavni namen je bil protestovati proti dogodkom na Hrvaškem, oziroma proti nezakonitostim, katere so pripravile naše brate do obupa tako, da je njih duša vskipela, da jim je pošla potrpežljivost, da si zdaj z dejanji, kakoršna se gode na Hrvaškem, hočejo priboriti svoje v nagodbi z Ogrsko zamčene, a po dosežanju banu Khuen Hedervary-ju tep-tane pravice. Ta shod se je imel vršiti na dvorišču „Kmetijske zadruge“ v St. Petru pri Gorici. V ta namen bilo je tudi dvorišče dostojno vrejeno in plapolale so tam mnoge slovenske tribojnice s črnimi trakovi. Tudi je bil pripravljen v ta namen poseben oder, a žal, vse to zastoj, kajti celo popoldne lilo je neprestano in tako hudo, da o zborovanju na prostem ni bilo niti misliti in da smo se prav čudili, da smo v kljub vsemu dežju našli toliko ljudi, ki so prišli ure in ure daleč v St. Peter, da se udeležijo te manifestacije za brate Hrvate, ter da pokažejo, da se čutijo popolnoma solidarni z bratskim narodom hrvaškim, katerega je kruta sila prignala do tega, da si hoče zdaj celo s prelivanjem krvi priboriti to, kar mu je bilo zakonito zamčeno, a kar se mu odteguje. Da ne bi bilo dežja, brojila bi množica, ki bi se udeležila shoda v St. Petru, na tisoče, tako pa nas je zborovalo le toliko, kolikor nas je moglo stati v sicer prostorni dvorani „Kmetijske zadruge“, drugi so se pa morali odstraniti, a največ ostalo jih je doma, ker niso niti mislili na to, da bi se pri vsem slabem vremenu vendarle obdrževali shod. Navzlic vsemu temu torej zbralo se nas je v zborovanju omenjeni dvorani kakih 700 oseb, ljudi vseh slojev našega slovenskega ljudstva. Predsednik društva „Sloga“, državni in deželni poslanec dr. Ant. Gregorčič, otvoril je zborovanje, pozdravil vse navzoče, ter

predstavi vladnega zastopnika v osebi g. okrajnega nadkomisarja Polley-a. Rekel je, da je ta občni zbor „Sloga“ izreden, ker so izredne tudi okolnosti, ki so napotile predsedništvo, da ga je sklicalo. Izredni da so namreč dogodki na Hrvaškem, tam, kjer bivajo naši krvni bratje Hrvatje in o teh izrednih dogodkih hočemo tudi mi in moramo goriški Slovenci izreči svoje mnenje. Kot govornik o dogodkih na Hrvaškem pa se je prijavil predsedstvu g. dr. Frančišek Pavletič, odvetnik v Gorici, in njemu poda predsednik tudi besedo.

Dogodki na Hrvaškem.

Gospod dr. Pavletič govoril pa je približno tako-le:

Dragi rojaki! Izmed vseh dogodkov, ki so se dogodili zadnji čas na Hrvaškem, se mi je najbolj vtisnil v spomin dogodek v Podsusedu, kateri dogodek ilustrira položaj na Hrvaškem. V Podsusedu vzdignili so se kmetje za pravice. Proti kmetom poslali so orožnike. Jeden orožnik je pomeril v gručo. Kar stopi kmet predenj, razgali prsa ter reče: „Tu notri je hrvaško srce, ako imaš pogum, vstrel!“ Počil je strel, kmet je padel.

Kako je moglo priti do takih odnošajev. Vse kar se godi, se godi iz vzrokov in tudi ti dogodki na Hrvaškem imajo svoje vzroke. A še popreje moramo odgovoriti onim, ki trde, da Slovenci se nimajo brigati za hrvaške dogodke, da smo upravičeni baviti se z njimi. Mi namreč odklanjamo načelo sebičnega individualizma, po katerem naj se vsak človek briga le za se. Toda vse človeštvo je ena družina, in človek se zanima za to, kar se godi drugim. Mi pa smo tudi Slovani, in kot taki najbolj sorodni hrvaškemu plemenu. Sosedje smo, ker imamo velik del skupne zgodovine. Ko so Turki ropali, postavili so se Hrvatje in Slovenci skupno v bran. Naravno je, da se je iz te skupnosti izcimila vez.

Združeni pa smo tudi s Hrvati pod žezlom habsburške dinastije.

Sicer pa imamo še drug vzrok. S Hrvaškega namreč prihajajo različne

zahleve in želje do oblasti v naši državni polovici, katerim se tudi vstreza. Policijski agente hodijo po naših mestih in stikajo za banu neljubimi osebami, vršile so se preiskave po ljubljanskih tiskarnah, iz Ljubljane so poslali vojake na Hrvaško, policija je aretirala dr. Pegana, misleč, da je hrvaški časnikar Hinko Sirovatka itd.

To so pač zadostni razlogi, da se zanimamo za dogodke na Hrvaškem.

Kaj pa je povzročilo dogodke na Hrvaškem?

Hrvaški narod ima slavno zgodovino, ki ni sicer na čelu evropske omike, ker je omiko zaviral Turek. Hrvatje so se svojo srčno krvjo pojili bojišča v bran zapadne kulture, se svojimi prsi odbivali naval barbarov — Turkov. Toda kjerkoli je na bojišču plul habsburški prapor, stal je Hrvat v brambo in prelival zanj srčno kri. Spominjam le 30 letne vojske, bojev Marije Terezije s pruskim Friderikom, boj s Francozi, sosebno Napoleonom. Spominjam vas leta 1848. in slavnega bana Jelačića (živio Jelačić).

Da se je Avstrija razvila in vzdržala, je v velikem delu omogočila zvestoba Hrvatov in njihove žrtve.

Toda kako plačilo so prejeli? Res, dala se je Hrvatom l. 1868. nagodba z Ogrsko, ki jim zagotavlja samostalnost in narodni obstoj. Toda, čujte, niti nagodba, niti naravne pravice, niti načela, ki so splošno priznana, se niso izpolnjevala. Rušila se je pod raznimi bani in posebno pod zadnjim banom Khuenom nagodba, in posebno pod sedanjim banom rušile so se vse ustavne pravice, rušena so načela civilizovane državne uprave. Niti trije odstotki prebivalstva nimajo volilne pravice, med temi je polovica uradnikov. A še te volitve se vrše v senci bajonetov, neodvisne volilce zapirajo, da ne morejo voliti. Opozicionalno časnkarstvo se preganja z konfiskacijami, kaznimi. Občinska avtonomija je docela pogažena. Osebna svoboda se krati. Vladi neljubi ljudje se zapirajo brez vsacega vzroka. Krši se pismena tajnost. Policija prihaja na pošte ter odpira pisma.

Žalostne so gospodarske razmere. Po nagodbi ostane od hrvaških dohodkov 44% za domače potrebe, ostalo, t. j. 56%, pa gre v Budimpešto za takozvane skupne stroške. Ti dohodki ne zadostujejo za samoupravo, zato pa se davčno breme vedno množi in je postalo neznosno. Ljudstvo je obožalo. Hrvaški kmetje ne morejo zmagovati velikih bremen in se izseljujejo v Ameriko. Skoraj ena desetina Hrvatov je že v Ameriki.

Kršijo se tudi ustavne pravice. Sistematično delujejo na to, da Hrvaška postane navadni madjarski komitat. Silijo madjarščino pri železniških in drugih skupnih uradih, dasi nagodba pozna le hrvaški uradni jezik. Razobešajo ogrske zastave in grbe itd.

Odpor Hrvatov je torej opravičen. Začetkoma skušali so zakonitim putem se braniti. A ker se jim je to zabranilo, vzbudila se je duša naroda. Da, dragi rojaki, gibanje na Hrvaškem ni umetno, marveč izvira iz duše naroda, ker ista čuti krivice. Vlada pa uporablja silovita sredstva. Ubityh je veliko, na tisoče zaprtih, v mnogih okrajih je proglašena nagla sodba. Odgovornost za izgrede, za žrtve nosijo oni, ki so s krivicami pritirali narod do obupa.

V Podsusedu, kakor sem omenil uvodoma, stopil je seljak pred orožnika rekoč: „Tu notri je hrvaško srce, ako imaš pogum, vstrel!“ Tako tudi, zdi se mi, da hrvaški narod stopa pred svojega trinoga bana Khuen-Hedervarya ter mu govori: „Tu notri je hrvaško srce, ako imaš pogum, streljaj“. In ako bode ban streljal, dragi rojaki, narod hrvaški ne boče podlegel, marveč vstal z podvojeno močjo ter pometal bana in njegove pomagače. (Dol z banom.)

In ker kri ni voda, Slovenci stojimo složno s Hrvati, dajemo duška svojim čutilom, protestiramo proti nasilju ter zahtevamo odstranitev vzrokov, zato predlagam sledečo resolucijo:

Goriški Slovenci, zbrani v St. Petru na izrednem občnem zboru političnega društva „Sloga“ dne 7. junija 1903., izjavljajo slovesno, da stojijo složno na

LISTEK.

Gorske slike.

O treh pečatih.

V deveti deželi je bilo, kakor mi je pravil pokojni Šmonček, ki je bil tam za občinskega tajnika.

„Veš, to ti je lepa dežela“, dejal je večkrat, „le malo daleč je tja in človek se grozno utruji, predno pride do devetodeželske vasi; cela dežela ima namreč le jedno vas“.

Torej daleč je ta dežela, kakor je pravil Šmonček.

A tudi lepa je in rodovitna. Vsako leto rodi, če toča ne pobije in mnogo več živine bi imeli ljudje, če bi ne bilo ono leto tiste velike kuge. V deveti deželi imajo tudi podrto občinsko cesto, ki je tako pripravna, da je moral škof pred mnogimi leti iz voza stopiti, če si ni hotel polomiti vratu in života.

Tudi o ljudeh mi je pravil Šmonček. Trdni so in krepki, tako, da lahko sečeš drva na njih, če ti le hoče kdo držati. Mirni so od rojstva sem, le malo-kdaj se sliši o kakem prepiru; seveda pa se devetodeželci pretepajo vsako ne-

deljo, kajti to mora biti radi zdravja in gibanja.

Pa naj bode zadosti o deveti deželi. Povedati vam moram namreč, kaj mi je pravil Šmonček o treh občinskih pečatih, katere je on videl v ondrotni pisarnici.

Bili so trije, to je Šmonček dobro vedel, četudi so prišla razna pisma iz devete dežele, da sta bila samo dva.

Torej trije so bili.

Prvi pečat je bil — no, kakšen je bil prav ne vem, a županov hlapec je udaril vsakokrat z batom po njem, kedar so hoteli očka župan potrditi kako imenitno pismo, ali kaj tacega od „rihte“.

Drugi pečat je bil seveda tudi druge vrste. Kedar so ga rabili, sešlo se je celo starešinstvo in župan je potem prižgal blagoslovljeno svečo.

Nato jo je dal jednemu izmed zbranih, on sam pa je palil in smodil pečat, dokler ni bil ta črn kot sam peklenšček. Navadno je prišlo pri tem opravilu do pretepa, kajti vsakdo izmed starešin je hotel držati svečo, vsakdo je hotel biti prvi.

„No, pa v imenu božjem“, dejali so očka župan in tiščali potem osmojeno stran pečata na papir, na katerem so potem ostale črne, umazane lise.

In tretji pečat, kateri je tudi zadnji, se pa mora namazati z neko čudno goščo, in na papirju se potem lahko, včasih tudi jako težko, to-le čita: „Županstvo v deveti deželi“.

Torej to so tisti trije pečati...

Šmonček mi je pravil, da so jako visoko cenjeni, in da so edino premično blago devetodeželske občine...

Pravil sem že o cesti...

In nekdanj v tem času jo je bila povodenj zopet podrta in pokvarila. Vse je bilo grozno raznešeno, a nikdo ni hotel iti popravljat. Plačevalo se je jako malo, ali bolje rečeno nič in nikdo se torej ni trgal za to službo.

In še druga nesreča je zadela deveto deželo iste dni.

„Predsednik desete dežele pride drugi teden obiskat deveto deželo“, pravili so naenkrat po vasi.

Očka župan je bil v veliki zadregi, a kmalu je stvar razrešil. Sklical je podkaznijo sejo in govoril zbranim tako-le:

„Možje Galilejci, kaj stojite tu in gledate, denarja nam manjka, denarja. In predsednik desete dežele pride drugi teden na obisk. Cesta je za popraviti, sicer se še kje ubije, česar Bog ne daj in sveta Trojica. Možje, saj niste babe, jaz pravim, denimo naše pečate na dražbo, kajti sila je velika. In s tem denarjem, s tem denarjem, možje, rešimo čast naše vrle občine. Tako jaz mislim, možje...“

Vsi so mu prikimali, kakor je to v deveti deželi navada. Kajti mati županju noče, da bi se kaj prepirali in njena volja tudi nekaj velja.

Drugi dan so prodali vse tri pečate na dražbi in kar je še največje hudo — na županov predlog so zapili dotični denar v čast in blagor devetodeželske občine.

Šele pozno v noč so lezli starešine domov se zavestjo v srcu, da so porabili ta dan v občo korist občine in v čast vsem nebeškim svetnikom...

Tako sedaj v deveti deželi nimajo več občinskih pečatov in občinska cesta je še vedno podrta...

Gorski.

strani braskega naroda hrvatskega v obupnem boju, ki ga isti bije za svoje pravice proti nasilju; ugovarjajo odločno proti temu, da bi avstrijska ali skupna vlada posredno ali neposredno podpirala to nasilje, in pričakujejo od merodajnih činiteljev, da se po takojšnji, koreniti spremembi vladnega sistema na Hrvatskem zamajo Hrvaatom v kraljevini pravice, ki jim gredo po naravnem pravu in obstoječih zakonih.

Resolucija je bila z burnimi klici: „Živili Hrvatje, dol z banom“, soglasno sprejeta.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.

K drugi točki dnevnega reda o slovenskem vseučilišču v Ljubljani, govoril je dež. poslanec g. prof. Iv. Berbuč blizu tako-le:

Kdor hoče graditi hišo ali poslopje, ki bi varovalo njega in njegove naslednike pred vremenskimi in drugimi nepravilnostmi, mora skrbeti za trden, nerazrušljiv temelj temu poslopju; a potem mora paziti na to, da je tudi drugi del stavbe v primerju s temeljem trdn in solidno sezidan, t. j. pritrilje in prvo oziroma tudi drugo nadstopje.

A varal bi se oni, ki bi si mislil, da je s tem delo dovršeno in zavarovano proti razpadu. Vsekako je treba skrbeti — kakor lahko umljivo — tudi za streho, katera poslopje nadkraljuje ter je varuje pred razpadom. Delo mora biti popolno, dovršeno; inče nima obstanka.

Kar velja pa za poslopje, ki nam služi v osebno varnost, isto velja tudi o znanstvenem poslopju, katero si mora zgraditi vsaki narod, kateremu je mar svoj obstanek. Tudi tu je treba skrbeti najprej za temelj, potem za stavbo samo in naposled za streho, inče razpade vse delo.

Po domače povedano: Narod, ki hoče skrbeti za svoj obstanek, mora v poštev jemati v prvi vrsti ljudsko šolstvo, potem srednje šole, a zahtevati mora z vso odločnostjo strehe, univerze, ki vse nadkriljuje ter je varuje pred razpadom.

Kar se tiče ljudskega šolstva, smo Slovenci v zadnjih 30 letih še precej napredovali; posebno Kranjska in Štajerska sta v tem oziru lahko še precej zadovoljni. Slabo se godi v tem še Koruščem in Tržačanom; toda tudi pri nas imamo večinoma le jedno- in dvorazrednice s poldnevni poukom, dočim imajo druge, bolj srečne kronovine, mnogo troin četverorazrednic s celodnevni poukom. Naravno, da ne morejo biti pri nas uspehi toliko, kakor v onih kronovinah. Sicer pa ne spada ta točka v moj današnji program; o tem Vam pove kaj več moj naslednik.

Tudi na polju srednjega šolstva imamo Kranjska in Štajerska zaznamovati nekaj uspehov, dočim je naše srednje šolstvo še na oni stopinji, na kateri je bilo tudi pred petdesetimi leti. A vse to, kar smo dosegli na tem polju, razpade pri prvi nevihti, ako ne priskrbimo delu strehe, ki je bode varovala pred razpadom.

Umevno je torej, zakaj je začelo tako živahno gibanje med Slovenci za slovensko vseučilišče v Ljubljani, katero menda ne preneha, dokler ne pridemo do svojega smotra.

Vprašanje nastane pa, imamo-li pravico do take zahteve?

Mislím, da ni razumnega človeka v Avstriji, ki bi nam odrekal pravico do svoje individualne eksistence; pravice, da živimo kot Slovenci. Če je temu pa tako, potem morajo skrbeti oni merodajni činitelji, ki skrbijo za dušni razvoj drugih narodov, tudi za dušni razvoj, za napredek in višjo omiko Slovencev.

A kakor ima vsaka še tako poštena in opravičeva zadeva svoje nasprotnike, tako jih ima tudi ta. Skoro ni vredno, da bi se tozadevni ugovori tu razpravljali in ovrgli, toda ker izvira iz merodajnih krogov in niso vsem znani, hočem se tukaj z nekaterimi pečati.

Iz zelo merodajnih krogov izvira izrek, da se ne sme dati Slovincem slov. vseučilišča iz političnih ozirov! — Dobro! — Mi se ujemamo s tem. Šola ne spada v politiko in politika ne v šolo. Toda če bi bilo to napaka, bi bila pa ta, da bi se ne dala Slovincem slov. univerza iz političnih ozirov ali brez ozirov, dasi je ta zahteva, ne oziraje se na politiko, opravičena in po danih razmerah utemeljena.

Vprašam pa tudi: Kaki oziri so bili merodajni, da ima 9 milijonov Nemcev pet vseučilišč, dočim ima 15 in pol mi-

lijonov Slovanov le tri, jedno v Pragi in dve na Poljskem?

Ugovarjalo se bode, da Nemci so kulturni narod, in jim kot takemu pritičejo višje šole. Dobro! A mi Slovani hočemo postati kulturni narod, zato so nam univerze še bolj potrebne nego Nemcem. (Živahno odobravanje.)

Ugovarja se tudi, da Slovenci nimamo primerne središča za slov. vseučilišče. Univerza mora biti v velikih centrih, ki dajajo dijakom sama na sebi priliko do svetovne izobrazbe, ki širijo sama po sebi obzorje vseučilišnikom.

Kar se tiče prvega ugovora, je opomniti, da bela Ljubljana je po svoji geografski legi in drugih okolnostih — rekeli bi — ustvarjena za to, da bi se tam osnovala slov. univerza. Sicer pa so Nemci osnovali univerze v še manjših mestih nego je Ljubljana, ki izvrstno vsepuje; in kar je Nemcem prav, zakaj bi ne bilo tudi nam.

Res je, da imajo velika mesta neko prednost za take šole; a pomisliti je, da ima vsaka stvar svojo solnčnato in senčno stran. V velikih mestih se razširja obzorje mladine, a ta mesta imajo v sebi tudi nevarnost, da odvedejo mladino od svojega pravega smotra, česar nimajo mala mesta. Koliko naše mladine se ne poizgubi na Dunaju in drugod, dočim bi ista mladina izvrstno vsepuje v svoji ožji domovini ali v malih mestih?!

Pravijo tudi, da celokupnost države in mir med narodi zahtevata, da se mladina izobrazuje v velikih centrih, posebno na Dunaju. Mi mislimo pa, da mir med narodi nastane tedaj, ako bodo vse narodnosti v Avstriji jednakoveljavne, da bode druga drugo spoštovala. Dokler misli pa jeden narod, da je zato ustvarjen, da gospoduje nad drugimi, a da so drugi le heloti, dotlej ne bode miru med narodi. (Prav dobro!)

Drugi ugovori so tako plitvi in piškavi, da se mi ne vidi potrebno, o njih tukaj razpravljati.

Zato pa sklepam in predlagam: Javni shod v Št. Petru, sklican po političnem društvu „Sloga“, skleni:

1. Visoka vlada se pozivlja, da nemudoma ukrene vse potrebno, da se ustanovi slovenska univerza v Ljubljani, za sedaj vsaj juridična in teologična fakulteta.

2. Predsedništvo društva „Sloga“ se pozivlja, da odpošlje takoj ta sklep na pristojno mesto.

Slovenske srednje in ljudske šole v Gorici.

O slovenskih srednjih šolah in ljudski šoli v Gorici, je poročal dež. poslanec g. B. Grča.

Slovenci pravzaprav nimamo nobene slovenske srednje šole. Imamo neke pol tič, pol miš gimnazije na Kranjskem in Štajerskem, a goriški Slovenci nimamo ničesar. Dolgo že zahtevamo, opetovano smo ponovili svoje zahteve in prošnje. Občine in društva, dež. in državni poslanci so opetovano prosili in zahtevali slovensko srednjo šolo v Gorici. Tudi v dež. zboru smo v slogi z Italijani zahtevali srednjo šolo. Vlada torej ve za našo zahtevo a vendar ničesar ne stori. Izgovora nima. Število dijakov je zadostno, profesorjev tudi ne manjka. Denarno vprašanje ne pride v poštev. A zdi se, da hočejo nas Slovence zatajiti. Zato moramo vpiti, in nikdar ne nehati.

V Gorici nimamo nobene prave ljudske šole. Slovenskih otrok v „Sol. domu“ je čez 500, koliko pa jih je zatajenih? Zakon veleva za vsakih 40 otrok lastno šolo. Pri nas pa hoče vlada ostati nad strankami in pravi, pobotajte in zmenite se med seboj, jaz se v vaše zadeve ne vtikam. Tako govori ona vladi, ki je za 39 $\frac{1}{2}$ laških otrok v Podgori ukazala otvoriti italijansko šolo, ki je — Ljubljani brzobjavno zapovedala mestnemu svetu ustanoviti nemško šolo. Zato tudi zahteva po slovenski ljudski šoli v Gorici ne sme z dnevnega reda.

K besedi se oglasi g. Dermastia ter je opisal razmere na goriški gimnaziji, kjer se dijaki mučijo z nemščino, in jih radi tega mnogo propade.

Sprejeta je bila soglasno sledeča resolucija:

Današnji shod pozivlja vlado, da ustanovi v Gorici slovenske srednje šole, ter protestira proti sedanjim razmeram na srednjih šolah, vsled katerih morajo slovenski dijaki zaostajati.

Poziva tudi vlado, da se uredi v Gorici slovenske ljudske šole v zadostnem številu in na primernem prostoru.

K ti, kakor tudi k resoluciji glede slov. vseučilišča, je predlagal g. dr. Ferd.

Rojc dodatek, s katerim se pozivljajo slovenski državni poslanci, da stopijo v dotiko s češkimi drž. poslanci in da z njih pomočjo pribore to, kar se zahteva v zgoraj omenjenih dveh resolucijah. Tudi ta dodatek je bil jednoglasno sprejet.

Četrta točka dnevnega reda je odpadla, ker je bil g. dež. pos. Jakončič, kateri je bil naprošen, da bi o nji poročal, po nujnih poslih zdržan. Predsednik dr. Gregorčič je zaključil shod in zborovalci so se razšli z „Živili Hrvatje,“ „dol z banom“.

Shodu so došle sledeče brzobjavke, katere so zborovalci navdušeno pozdravili in sicer:

Ajdovščina: Starašinstvo pristopi sklepom glede Hrvatske Županstvo.

Sv. Križ-Cesta: V imenu sloge v obrambo pravic rodnih bratov, v blagostanje in napredek naroda, sprejetim resolucijam se pridruži „Slovensko katoliško politično društvo za okraj Ajdovščina“.

Cerkno: V boj za narodne pravice vsi podajamo si desnice, Slovincu i Hrvatju prava slovanstva mora dati slava. „Narodna Čitalnica“ — Cerkno.

Politični pregled.

Državni zbor. — V petek se je zbornica zopet bavila z dogodki na Hrvatskem in v Ljubljani. „Slovenska zveza“ je vložila nujni predlog, v katerem vpraša min. predsednika: 1. Zakaj je preprečil avdijenco hrvatskih in slovenskih državnih in deželnih poslancev. 2. Ali hoče zbornici predložiti natančno poročilo o dogodkih v Ljubljani. 3. Kaj hoče ukreniti, da bodo na Hrvatskem varovali pismeno tajnost? Predlog je utemeljeval poslanec Borčić z ognjem hrvatskega rodoljuba. Za njim je takoj govoril min. predsednik dr. pl. Körber, ki je govoril mnogo pomirljiveje, nego zadnjič. Dr. Herold je ožigosal, da vlada zastopnikom ljudstva zapira pot do vladarja, ter izjavil, da bodo češki poslanci vedno zastavili svoj glas in upliv za brate na jugu. — Posl. Biankini je odgovarjal min. predsedniku, kateremu je vskliknil: „Zaigrali ste zadnje zaupanje pri Hrvatih in Slovincih. Vi nimate pravice govoriti o postavi in pravici Sicer pa vemo, kaj je vaša dolžnost. Na svidenje pri Filipih!“

Dr. Šušteršič je vložil interpelacije radi aretacije adv. koncip. dr. Pegana, radi konfiskacije „Slovenca“ in radi pretiranih in napačnih poročil o ljubljanskih demonstracijah.

Dogodki na Hrvatskem. — Na binško nedeljo bile so v Zagrebu velike demonstracije. Že dopoldne je prišlo do spopada med narodom in policijo, katera je po lastni neprevidnosti izzvala silen boj. Narod se je obrnil proti strazarjem, na katere je kot toča pričelo leteti kamenje. Policaji, peš in na konjih, so bežali. Zvečer pa je velika množica ljudi čakala pred kolodvorom na slovenske učitelje ki so došli iz Brežic. Hrvatje so uprizorili Slovincem sprejem na vseučiliščnem trgu. Med tem pa so strazarji naskočili narod. A ljudstvo se je navalilo na redarje jih zopet zapodilo v beg. Demonstrantje so pobili okna raznih mažaronim pristajem. Orožništvo straži vsa poslopja, na katerih so demonstrantje pobili okna. V čakalnicah na kolodvorih tabori vojaštvo. O binških je bilo aretiranih 79 oseb, med njimi 4 dame. Nekateri ogerski poslanci, ki so prišli v Zagreb, da se na lastne oči prepričajo o položaju, so jo še tisto noč popihali iz Zagreba.

Na mnogih krajih v Zagorju se je pojavil ogenj na poslopih mažaronov. V Tuhlju je došlo do očitne borbe z orožništvom. V občini Mače so kmetje navalili na občinsko hišo, zvezali poznane mažarona, občin. beležnika Brajdiča ter ga v plačilo za njegovo nasilnost ob zadnjih volitvah zaprli v svinjak. V Petrinju poleg Varaždina so bile tudi demonstracije. V Velikem trgovištu in Zabuku so razbili kolodvor. V Bistrici so se uprli kmetje. Tudi v Krapini se je narod prišel boriti za pravice. Pri napadu na grad Zajezdu, sta bila ranjena dva kmeta. Po vsem Zagorju se narod vzdiguje. Od Varaždina do Zagreba je pravo obsedno stanje, ker se ban najbolj boji Zagorja. — V Srenu in okolici se pojavljajo med Srbi dan na dan nemiri, o katerih mažaroni še sanjali niso. — V Perušiču pri Ogolinu niso kmetje hoteli dati stanovanja vojakom in je prišlo vsled tega do odpora.

V Zagrebu se vrše dan na dan velike demonstracije. Na semenjskem prostoru so bile vse barake zapaljene. Celi Zagreb so obkolili orožniki, da kmetje niso mogli v mesto, kar so nameravali, ko so videli tako velik ogenj.

Protiaustrijske demonstracije v Italiji se nadaljujejo. Dasi je vlada obhoda in zborovanja prepovedala, vročkrvna mladina še ne miruje. V Rimu so radi protiaustrijskih demonstracij zaprli vseučilišče. V mnogih mestih so raztrgali avstrijsko zastavo.

Balkanski dogodki. — Iz Carigrada poročajo, da je večina albanskih plemen obnovila odpor proti reformam. Z Bitolia se poroča več manjših spopadov. Manjše ustaške čete uprizarjajo hitre naskoke in hitro odhite, tako da jih Turki ne morejo zasledovati. — Zapiranja ni ne konca ne kraja. — V okrajih Solun, Skoplje, Monastir in Serres je polovica bolgarskih šol zaprta in tretjina cerkev brez duhovnika. Dotični učitelji in duhovniki so deloma zaprti, deloma so pobegnili. Vsled neobdelanega polja grozi lakota.

Novice.

Visoki gost. — V sredo zvečer se je pripeljal v Gorico Nj. ces. in kr. Visokost nadvojvoda Rainer in je v četrtek inšpiciral tukajšnje deželno-bramborsko posadko. Odpotoval je iz Gorice že v četrtek zvečer. K obedu, ki je bil v deželno-bramborski vojašnici, bilo je povabljenih več vojaških in civilnih dostojanstvenikov.

Zasluzno odlikovanje. — V torek izročil je veleč. o. Konstantin Luzer, franciški provincial, na potu iz Rima častno diplomu preč. g. Jož. Mašeru, vikariju v St. Mavru. O provincial hotel je velezaslužnemu gospodu vikariju, v imenu pokrajne franciške vsaj nekoliko izkazati hvaležnost za njegovo 42 letno duhovno pomoč pri slavni božji poti na Sv. Gori. Ime odlikovanega vpisano je v redovnih knjigah sv. Franciška, ki mu nakloni vse milosti slavnega reda. Velečastitemu gospodu zlatomašniku kličemo: „Sv. Francisek in Mati Svetogorska naj Vas ohranita še mnoga leta!“

Imenovanje in premeščenje. — Višji pisarniški predstojnik na trgovinskem pomorskem sodišču, g. Karol Devetak, je imenovan za pisarniškega ravnatelja na deželnem sodišču v Trstu. Sodni pristav, g. dr. Karol Snider, je premeščen iz Tolmina v Ajdovščino.

Potrjen zakon. — Nj. Vel. cesar je potrdil zakonski načrt, katerega je sklenil naš deželni zbor gledé pristojbin, ki se imajo pobirati od zapuščin v pokritje šolskih stroškov.

Za slovensko sirotišče oziroma za „Kat. društvo detoljubov“ so darovali: P. n. Francišek Čufer 1 K, Franc Blažica 14 v, Erzetič Anton 20 v, Filipič Anton 40 v, Milost Ivan 50 v, Gorjanec Matija 40 v, Andrej Batistuti 1 K, N. N. 30 v, Egidij (L. D.) 1 K.

Na praznik presvete Trojice, ki vse ohranjuje in vlada, nam je velik prijatelj slovenske krščanske mladine izročil 2000 K za temelj velevažnega slovenskega sirotišča v Gorici. Preblagi gospod nam je naročil, da mora ime ostati tajno, ker želi, da bodi podarjena svota v čast in slavo edino le Bogu. Ta dar nas je zelo vzradostil. Zahvaljujemo se prav pristrčno. Bog obudi sirotnemu slovenskemu narodu mnogo takih dobrotnikov!

V nedeljo bode na Sv. Gori slovesna procesija s sv. Rešnjim Telesom. Sprevod bo vodil preč. g. prelat dr. Jos. Gabrijevčič.

Čč. gg. duhovne, „častivce sv. Rešnj Telesa“, prosim, da v prihodnje pošiljajo dopise in mesečne izkaze podpisane ne v Verso, marveč v Št. Peter ob Soči. Ivan Kren, župn. administrator.

Blagoslovljenje šolske zastave „Šolskega Doma“. — V nedeljo dne 7. t. m. izvršilo se je ob 10. uri dopoldne v podružni cerkvi sv. Ivana v Gorici slovesno blagoslovljenje šolske zastave „Šolskega Doma“, katero je darovala neimenovana oseba tem učnim zavodom. Te izvanredne slovesnosti vdeležila se je šolska mladina z učiteljstvom na čelu in pa mnogo drugih goriških Slovencev. Zastavo je blagoslovil veleč. gospod Alojzij Kovačič. Pred blagoslovom zastave imel je omenjeni gospod kratek, a jedernat govor, v katerem je razložil

šolski mladini pomen njene šolske zastave. Temu govoru sledilo je blagoslovljenje zastave, pri katerem je kumovala veleštovana gospa Hrovatinova. Blagoslovu je sledila sv. maša z blagoslovom. Med sv. mašo so prav lepo pele gojenke višjih razredov pod spretnim vodstvom velečastitega gospoda mestnega župnika Ivana Kokošarja, ki je spremljal petje z orgljami. — Po dokončanem cerkvenem opravilu podala se je šolska mladina v sprevedu z odkrito zastavo v učne zavode. S tem je bila zaključena prelepa svečanost.

Protestni shodi. — O protestnem shodu gledé dogodkov na Hrvaškem, katerega je sklicalo politično društvo „Sloga“ v Gorici in ki se je vršil v St. Petru pri Gorici, poročamo na prvem mestu. Pri Catteriniju na Goriščeku pa se je vršil tudi v nedeljo in sicer ob 11. uri predpoludne istotako protestni shod gledé dogodkov na Hrvaškem in sicer se je vršil ta shod pri ugodnem vremenu. Tudi ta shod je bil jako dobro obiskan. Na tem shodu, katerega je sklicala „narodno-napredna“ stranka in socijalni demokratje, sta govorila k stvari dr. Treo in pa lastnik „Soče“, mokrač Kopač pa je govoril za brate Hrvate proti duhovščini, morebiti zaradi tega, ker tiči na Hrvaškem v ječah, vse polno duhovnikov, v katere jih je spravilo Khuen Hedervaryjevo nasilstvo, ker se boré z narodom za narod proti trinogu.

„Goriško vinarsko društvo.“ — Našim vinogradnikom naznjamo veselo vest, da je „Goriško vinarsko društvo“ slednjič vendae registrirano. To društvo se razteza na slovenski del vinorodnih krajev na Goriškem in ima sledeči namen: a) napravljati iz grozdja svojih udov pristno vino po najpravišem in trgovini najprimernišem načinu; b) to vino skupno hraniti, oskrbovati, varovati ga ponarejanja in skupno prodajati; c) skrbeti, da si pridobi goriško vino v svetu dobro ime, visoko ceno in mnogo odjemalcev; d) pospeševati goriško vinogradništvo s poukom in z drugimi sredstvi; e) priskrbovati vinogradnikom različne potrebščine in e) varovati koristi goriških vinogradnikov in pomezati se za naredbe, ki so jim v prid. Društvo bode napravljalo na primernih krajih po deželi kleti, kjer bo hranilo pridelke dotičnih krajev. Kdor hoče pristopiti k društvu, prijaviti se mora načelnstvu (predsednik g. vodja Dominko, podpredsednik gosp. poslanec Jakončič). Delež znaša za vsakih 15 q grozdja 20 K. Bolj natačno bomo o društvu, ki je za naše vinogradnike eminentne važnosti, še sporočali.

Vipavska železnica. — Naj bi bila vipavska dolina prav tam, kjer se nahaja, naj bi bile razstrešene po nji prav iste vasi, ki obstojajo danes, naj bi bila Ajdovščina prav taka, kakoršna je, samo naj bi ne bilo prebivalstvo vipavske doline slovensko, marveč bilo naj bi nemško in Ajdovščina naj bi ne bila obrtni kraj, marveč bila naj bi „Industrieort“, o potem bi bili železniški vlaki na vipavski železnici vse drugače vrejani in njih število bi bilo gotovo večje, in poleg tega drdrali bi po vipavski železnici gotovo ob vseh nedeljah in praznikih, posebno pa še v poletnem času, gotovo tudi še posebni vlaki za izletnike. Izletnikom in tudi onim, ki bi se vozili z navadnimi vlaki, pa ne bi bilo treba voziti se v železniških vozovih, v katerih se po navadi prevaža živina, ampak železnica bi imela na razpolago lepe vozove in mo-goče celó najmodernejšo s hodniki. Ker pa prebiva v vipavski dolini zgolj slovensko ljudstvo, zato je tudi vožnja po vipavski železnici vrejena tako, kakor je, število vlakov skraćeno, kar najbolj mo-goče in število železniških vozov za osebe tako pičlo, da se morajo, ko število potnikov količkaj naraste, rabiti za prevažanje oseb vozovi, ki so drugače namenjeni za prevažanje živine. Take so razmere na vipavski železnici. Mi mislimo pa, da je skrajni čas, da se te razmere predrugačijo in da se ta škandal odstrani. V ta namen pa je potrebno, da se zger-nejo vse občine po vipavski dolini ter da odločno protestirajo proti tem razmeram in podpirajo naj jih v tem pogledu tudi naši državni poslanci in sicer na način, kateri se jim zdi najumestnejši.

Tukajsnji magistrat razglašala, da se ne smejo prodajati gobe nikjer drugje, ako ne na pokritem trgu, kjer se prodaja sadje in druga zelenjad. Kogar bi zasadi-li, da bi prodajal gobe po mestu, kaz-novan bode jako strogo.

Padel je s hodnika na dvorišče 6-letni Celestin Tomassi, stanujoč v ulici

Ascoli št. 16. Fantek spuščal je namreč s hodnika milove balončke. Ko je napravil jednega velikega in je gledal za njim, izgubil je ravnotežje ter padel na dvorišče in se hudo poškodoval na glavi. Prenesli so ga v bolnišnico.

Hudoben sln. — 23-letni pohajč Ivan Božič, stanujoč v Klavni ulici, je zahteval v terek denara od svoje stare matere, da bi ga zapil. Ker mu ni hotela dati denara, začel je ta malopridnež pobijati po hiši vse, kar mu je prišlo pod roke. Med drugim razbil je tudi šest šip in se je pri ti priliki tako močno vrezal, da so ga morali odvesti v bolnišnico, kjer so mu na prstih napravili par šivov. Šele potem deli so ga pod ključ.

Tatvina. — V noči od srede na četrtek so se vtihotapili v stanovanje g. Batističa, bivšega mestnega inženjerja, stanujočega na Goriščeku v lastni hiši, tatovi. Prišli so v stanovanje po vrtu od strani Kornja. V hišo so zlezli skozi odprto okno. Doma ni bilo nikogar in tako bila jim je dana prilika, da so napravili v hiši natančno preiskavo, kakoršne bi niti policija ne znala napraviti. Prevrgli so vse, odprli so vse, preiskali so celo žepe pri oblekah. Konečno so prišli do neke lesene skrinje. Razsekali so jo s sekuro ter našli v nji več perila, razna pisma in druge papirje. Našli so 20 K v zlatu in razni inozemski denar, kakor n. pr. italijanski, švicarski in drugi. Bila je poleg tudi jedna hranilnična knjiga, jeden par zlatih uhanov, spomin po pokojni materi g. Batističa, jedno bodalo in jeden nož z umetno čelanim ročem, potem nekaj orožja, katero je prinesel iz Bosne g. Batistič, jeden kompas, nekaj finih smodk in druge stvari. Odnegli so vse, pustili so le perilo in hranilnično knjigo. G. Batistič je prišel domov okoli 11. ure in pol. Ko je našel doma vse v neredu, podal se je takoj na policijo. Redarji so se podali koj z njim na stanovanje ter si tam vse ogledali. Potem pa so šli na lov tatov. Neki redar stopil je v neko krčmo na Kornju in zvedel je tam, da je bil malo poprej tam strojarski delavec iz Dörfles-ove tovarne Peter Fabbro, oženjen in oče treh otrok, stanujoč pod Kostanjevico. Izvedel je tudi, da je Fabbro plačal svojim znanecem za jed in pijačo ter da je poravnal račun z italijanskim denarom. Redarji so ga na to, koj zasledovali in ga kmalu potem tudi našli. Ko so ga aretirali, peljali so ga na policijo in tam je izpovedal, da je v resnici kradel pri g. Batističu in da ga je k temu napotila okolnost, ker se je v Gorici izvršilo že toliko tatvin, ne da bi se bilo prišlo tatovom na sled. Zaradi tega nadejal se je tudi on, da mu pojde posel gladko izpod rok. Dostavil je celo, da bi jo koj popihal v Ameriko, ako bi se mu bilo posrečilo kje ukrasti kakih 20.000 glđ. — V četrtek zjutraj pa so aretirali v Gosposki ulici njegovega tovariša Josipa Scalettarija, čevljarja, staroga 33 let. Fabbro je že znan uzmovič in je bil zaradi tega že večkrat kaznovan. Še komaj par dni poprej ukradel je nekemu mizarju Zeju sekuro iz delavnice in ga je Zej zaradi tega tudi ovadil pri policiji.

Prijeta tatova. — V Ljubljani so aretirali v sredo natakarka Danila Pogachnika in Ivana Zupana. Pri Zupanu so dobili uro, ki je bila dne 31. majnika ukradena natakarku Karolu Vojski v hotelu „Pri južnem kolodvoru“ v Gorici. Vojski je bil ukraden tudi zlat prstan, potem ste mu bili vzeti tudi dve drugi uri in dve srebrni verižici. Policija je prijeta tatova izročila deželni sodniji, odkoder se bodeta odgnala v Gorico. — Znano je, da je bilo v Gorici od 10. apr. do 22. majnika izvršenih več ulomov in tatvin, pokradenih juvelov, uhanov, zapestnic, verižic, ur itd. v vrednosti nad 30.000 K. Vse teh tatvin sta zdaj sumljiva zgoraj omenjena natakarka, ki sta se začasa tatvin mudila v Gorici.

Aretilranja. — Zadnje dni aretiranih je bilo več oseb, ki so na sumu, da so izvršile kako tatvino, katerih pretekli mesec v Gorici ni manjkalo. Poleg onih dveh natakarkjev, katera so aretirali v Ljubljani in o katerih govorimo na drugem mestu, ter poleg onih dveh tatov, katera sta kradla pri g. Batističu in ki se nahajata že pod ključem, aretirali so tudi nevarnega uzmoviča Jurija Pušnika in pa še dva druga. Ta dva so ulovili v Podturnu, ko sta hotela okra-sti nekega kmeta. Ulovili so jih baje kmetje sami. Našli so pri njih vse polno orodja, kakor vetrihe, pile, klešče itd., vse kar se potrebuje pri nasilnem odpiranju vrat.

Most čez Sočo pri Barki. — Most čez Sočo pri Barki je popolnoma končan. Včeraj so se pričeli na njem obtežnji poskusi.

Občni zbor „Hranilnice in posojilnice“ v St. Petru, reg. zadruga z neom. zavezo, bo mesto dne 7. t. m. — prihodnjo nedeljo, to je dne 14. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih kmet. društva z dnevnim redom, kakor je bil objavljen že v 21. šte. „Prim. Lista“ z dne 20. maja t. l. O d b o r.

Iz Idrijske doline. — Prav je, da se je nekdo oglašil iz cerkljanskih hribov ter opozoril na zvezo z železnico mesta Idrija in Sv. Lucija. Ako mislijo resno merodajne osebe v Ljubljani na zvezo med Idrijo in Vrhniko, tedaj bi bila zveza z bohinsko železnico povsem umestna in potrebna. Posebnih zemeljskih težav ni v naši dolini.

Zato morajo prebivalci, županstva in sploh različni zastopi zahtevati od svojih poslancev, da se cela zadeva spravi v tir. Na shodih, v deželnem zboru je treba oglašiti se in ne prenehati. V prvi vrsti so poklicani v to Cerkljani in mesto Idrija. Dovolj utemeljenih razlogov je zato. Že sama narava sili v to in tok Idrijske že kaže zvezo med Idrijo in Sv. Lucijo.

Zdaj je čas, da se gibljemo in trudimo, da ne zamudimo prilike, ker čas je drag. Z vso vnemo oklenimo se stvari in ne prenehati, dokler je ne dosežemo.

Kratko veselje ljubljanske deželnovalde policije. — V sredo zvečer je prišel na ljubljanski kolodvor g. dr. P e g a n, odvetniški koncipijent v Celju s svojo gospo. Spremljali so ga tudi nekateri prijatelji. Ko je pa vstopil v železniški voz, da bi se odpeljal, zaklicali so mu prijatelji: „Živila Hrvatska!“ Vladni detektiv Kos, ki je bil na kolodvoru, si je koj mislil, da ga je doletela sreča, da zamore aretirati hrvaškega žurnalista Sirovatko, po katerem vsa policija tako željno vzdihuje. G. dr. Pegan je g. Sirovatku baje nekoliko podoben, samo da je on nizke postave, dočim je g. Sirovatka visoke postave. Pa to, za svojo službo strašno vnetega detektiva Kosa, ni motilo, ampak stopil je k g. dr. Peganu, katerega je spremljal potem v policijsko stražnico. Seveda ni bilo g. dr. Peganu težko dokazati, da se je detektiv Kos v svoji službeni gorečnosti jako motil in da se je zastoj nadejal kakega križca od hrvaškega bana Hedervaryja. Prijetna za g. dr. Peganu pa ta šala gotovo ni bila, ker je med tem časom vlak odšel in je moral čakati na drugi vlak.

Turnarska slavnost v Ljubljani. — V soboto bilo je v Ljubljani vse mirno, ne tako pa v nedeljo. Nemški turnarji so s svojim pangermanskim nastopom izzvali demonstracije. V kazinskem vrtu, kjer so imeli zajutrek, razobesili so namreč tudi dve pruski zastavi. To pa je bilo slovenskemu mirnemu prebivalstvu preveč in je postalo zaradi tega jako nemirno, kar je popolnoma naravno in opravičeno. Zbralo se je torej pred nemško kazino več ljudstva, ki je zahtevalo, da se odstranita pruski zastavi. To zahtevo so izrazili nekateri županu Hribarju, ki se je tudi nahajal v „Zvezdi“. Župan Hribar zahteval je od turnarjev, da odstranijo zastavi, a ti tega niso hoteli storiti in je bil Hribar prisiljen za-ukazati policiji, da ona odstrani omenjeni zastavi. Ko se je to zgodilo, začeli so turnarji peti znano pangermansko pesem „die Wacht am Rhein“, na kar so Slovenci začeli peti našo pesem „Hej Slovani“. Nemški turnarji so uganjali vse te pangermanske burke pod zaščito kranjske vlade in njenega načelnika barona Heina. Za Boga, ali ne zadostujejo dogodki na Hrvaškem, ali se hoče po sili izzvati tudi dogodke na Kranjskem? Razmere v Avstriji nastajajo pa res vedno „letnejše“.

Včeraj, ko so odhajali turnarji iz Ljubljane, bila je vsa policija po koncu. In bilo je tudi vse polno orožnikov. Pa Heinu se ni še zdelo, da bi bili turnarji popolnoma varni, zato sta pa nastopili tudi dve stotniji vojakov. Kako očetovsko pač skrbi baron Hein za svoje ljubljence.

Hrvatska tragedkinja gospa Matilda Teodorovičeva bo hodeč po slovenskih mestih s svojim sinom Ljudevitom, bivala še tri mesece v naših pokrajinah. Popolnoma iz lastnega giba je „Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ odsmerala četrtinko čistega dohodka od vsakega deklamatorskega večera. In res nam je vročila iz Ljubljane

— kjer je deklamovala 23. majnika — 20 K; iz Kranja 6 K ter iz Loke 17 K. Udeležba je bila semtertje tako mlačna, da smo se — odkrito povemo — branili sprejeti odmenjenega si daru. — Če je pa tragedkinja bratskega nam naroda tako veledušna, bodite rojaki — prosimo Vas — veledušni tudi Vi tako, da številneje posečate njena in sinova na vrhuncu umetnosti stoječa deklamovanja.

Vernikom Riemanj in Loga poslal je mil. tržaški škof posebni pastirski list, v katerem jih prosi, da se ob prazniku Presv. Rešnjega Telesa združijo okoli Izveličarja. Opominja jih, da naj se otresejo strahu pred nekaterimi osebami, ker se gre za njihovo vero, s katero se nekateri lahkomišljeno igrajo.

Odpadnik. — Pred kratkim pri socialno-demokratskem konsumnem društvu v Idriji nastavljeni Anton Kristan, ki je svoj čas kot tajnik trgovskega-obrtnega društva bival v Gorici, je izstopil iz katoliške vere.

80 let dekla. — V Moravskem Šildbergu je praznovala minoli mesec Ana Šembro 80 letnico svojega službovanja kot dekla. Stara je 96 let ter je vedno služila pri isti hiši. Starka še sedaj opravlja lažja dela ter šiva brez očali.

Velik požar v Neapolju. — V poslopu zastavljalnice v Neapolju je nastal požar. Na gašenju so sodelovali gasilci, vojniki in oblasti. Zaloga dragotin je uničena. Ves trud je bil obrnjen v to, da se ogenj omeji. Pri gašenju je ponesrečilo pet gasilcev. Marki Sarmiento je zašel med dve brizgalnici in je bil ubit na grozen način. Škoda znaša 11 milijonov lir.

Strašen potres so imeli v Armeniji. Več vasi je porušeni. Čuje se, da je do 2000 oseb mrtvih. Potres je divjal posebno v okraju Wan.

Spokorjen morilec. — V Karlsbadu so v terek obesili onega Fischerja, ki je meseca julija lanskega leta umoril gostilničarja Konischa in je hotel zadaviti tudi njegovo ženo. Prisustvovalo je izvršitvi smrtne obsodbe kakih 60 oseb. Fischer šel je sam do vislice, spremljan od krvnika in njegovih dveh pomagačev. Ob strani spremljal ga je tudi duhovnik. Ko je stopil Fischer na dvorišče, je izgovoril glasno te-le besede: „O Bog, ki si poln usmiljenja, vsprejmi milostno mojo ubogo grešno dušo“. Ko je bila še jedenkrat prebrana obsodba, izročili so Fischerja krvniku. Ko je Fischer še jedenkrat glasno izgovoril besede: „Jezus, imej usmiljenje z menoj“, ovil mu je krvnik vrvice okolo vratu. Po preteku 35 sekund, naznani krvnik, da je obsodba izvršena in čez drugih 10 sekund so konstatirali zdravniki, da je Fischer mrtev. Fischer ni prejšnjo noč prav nič spal. Pisal je pismo svoji 79 let stari materi. Pil ni nič in jedel tudi ne. Spovedal pa se je trikrat in zjutraj so ga obhajali. Okolu justične palače se je zbralo toliko ljudstva, da so morali okolo nje postaviti vojaški kordon.

Hiša na prodaj! — Poleg drž. ceste blizu Kanala je radi preselitve na prodaj nova hiša: klet, pritličje in I. nadstropje. Hiša je obdana s prostornim dvoriščem s studenčno zdravno vodo, ki nikdar tudi v suhem vremenu ne zmanjka. Pripravna je za kakšno obrtnijo ali krčmo. Obrniti se je na g. Ludvika Vitorija v Kanalu št. 9.

Za kratek čas.

V nekem kopališču je nedavno neki velikomestni gospod, ki je se svojo družino hotel napraviti izlet, naročil dva osla za ježo. Ko je mladi gonjač došel se živalcama, dovolil si je letovičar šalo, da je došlece pozdravil z besedami: „A tu prihajate vsi trije!“ Gonjač je nabral obraz v gube, a se takoj pomiril in ni odgovoril besedice. Zvečer, ko so se izletniki vrnili, letovičar vpraša mladeniča, koliko ima plačati? „Devet kron“, odgovori mladenič. „Ali ni preveč?“ ugovarja letovičar. „Vaš gospodar mi je vendar rekel, da od vsakega osla plačam le tri krone?“ „Imate prav“, odgovori gonjač, „in trikrat tri je devet, kajti če sem bil osel, ko sem prišel, hočem biti tudi, ko odhajam!“ In letovičar je plačal.

Težavna stvar. — A.: „Kje pa ste bili toliko časa?“ — B.: „Nevarno sem bil bolan. Pičila me je strupena žival in umrl bi bil skoro vsled zastrupljenja krvi.“ — A.: „Ali ne veste, da se mora v takem slučaju rana hitro izsrkati?“ — B.: „Presneto, kako, ker sem bil pičen na nos!“

„Krojaška zadruga“

Gorica,
Gosposka ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izberi. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chifona in prtenine, hlačevine, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in pogrinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštine prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi prist na domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Priloga

Podpisani se priporočam slav. občinstvu in svojim rojakom za obilna naročila svoje nove delavnice v lasni hiši na Kolehah pri Kojskem. Izvršujem vsakovrstne obleke ter imam v zalogi raznega sukna, hlačevine in izgotovljenih srajc. Vsako naročilo se izvrši točno in po celo nizkih cenah!

A. Mavrič, kroj. mojster.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo. Najceneje kupovališče nürnberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše š vanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in čevljarje. Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna buvala za vse letne čase. Posebnost: semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

I. ZORNİK

Gorica,
Gosposka ulica št. 7,
priporoča

svojo veliko zalogo mod. blaga, kakor: zadnje novosti okraskov za obleke, rokavice, nogavice, pajčolane, solenike, dežnike, trakove, pasove, predpasnike, vse potrebščine za šivilje. Zaloga najboljšega perila za gospodinje. Zaloga raznovrstnih trakov itd.

Jako pomnožena zaloga:

Molitvene knjige, najrazličnejše in trpežno vezane, čudovito nizke cene od 30 vin. navzgor, 10 točno plačanim 1 na vrh.

Svete podobe: najlepše sedanjega časa, neverjetno nizke cene, za I. sv. obhajilo nad 40 različnih, 100 komadov od 2 K 40 v navzgor, razne druge 100 kom. od 60 v navzgor.

Pisarniške potrebščine: po najnižjih konkurenčnih cenah, uradni papir 250 pol od 2 K navzgor, pisemski " 100 " " 60 vin. " zavitki " 100 " " 50 " "

Rapid nov, jako praktičen peresnik s tinto 3 K.

G. Likar, Gorica, Semeniška ulica hiš. št. 10.

PETER COTIČ

čevljarji mojster
v Gorici, Gosposka ulica št. 14.
priporoča svojo delavnico.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih uajmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Sadjarsko in vinarsko društvo

za Brda v Gorici
Prodaja naravne in prstne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin: burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Nova delavnica cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsi si naznaniti preč. duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popravljanje rabljenih reči, jih zopet posrebi in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelivo po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani
Frane Leban,
srebrar.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt
v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Teodor Slabanja,

srebrar,
v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Andrej Mikluš

ključavničarski mojster, priporoča slavnemu občinstvu svojo delavnico v ulici Vetturini št. 6. Prevzema vsakovrstna v to stroko spadajoča dela po poštenih cenah.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brašena ogledala vsake velikosti. Različno poništvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloide, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

V odlikovanem fotografskem ateljeju

Anton Jerkič,

v Gorici,
Gosposka ulica št. 7

drugo nadstropje
izdelujejo se vsa v fotografsko stroko spadajoča dela v najmodernejšem štilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporoča se tudi v izdelovanje krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Ant. Jerkič,
fotograf.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo sveže pomladansko blago, lastni izdelek gotovih oblek in površnih sukenj. Cene prav solidne!